

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**

Kommunala pensionärsrådet protokoll

2019-02-28
Kl. 13:00–16:00

Kremlan, Tavelbäcksvägen 2

Plats och tid	Tavelbäcksvägen 2, torsdagen den 28 januari 2019 kl 13:00-16:00
Paragrafer	§§ 1-10
Beslutande	Lise Hjemgaard Svensson, M, Vård- och omsorgsnämnden Magnus Andersson, C, Miljö- och samhällsnämnden, §§ 1-5 Svante Freij, V, Kultur- och fritidsnämnden Alvi Berglund, PRO Inger Breil, PRO Gertrud Nygren, PRO Margareta Halvarsson, SPF Björn von Essen, SPF Christina Bondelid, SKPF Britt Wikman, SKPF Kalle Olsson, Vision
Närvarande ersättare	Anton Waara, S, Vård- och omsorgsnämnden Inger Könberg, PRO Eivor Hagström, SKPF Per-Håkan Högmark, SKPF
Övriga närvarande	Robert Brandt, biträdande förvaltningschef Hanna Hirvelä, nämndsekreterare Ulrika Paulsson, handläggare, §§ 2-4 Agnetha Hall, handläggare LSS, §§ 2-6 Cecilia Barchéus Bergman, anhängkonsulent, § 7 Kristina Lindholm, administratör, § 8 Börje Hoflin, uppdragschef, § 9
Utses att justera	Gertrud Nygren
Justering	2019-03-18
Underskrifter	
Sekreterare	Hanna Hirvelä
Ordförande	Lise Hjemgaard Svensson
Justerare	Gertrud Nygren

Justeringen av Kommunala pensionärsrådets protokoll från den 28 februari 2019 har tillkännagivits genom publicering på Östersunds kommuns hemsida.

Förvaringsplats

Vård- och omsorgsförvaltningen

Ärendelista

§ 1	Val av ordförande och vice ordförande i Kommunala pensionärsrådet	5
§ 2	Val av ledamöter till Vård- och omsorgsnämndens matråd	6
§ 3	Nya insatser till äldre enligt befogenhetslagen	7
§ 4	Vård- och omsorgsnämndens uppföljning av kvaliteten i verksamheten	8
§ 5	Utredning av pensionär priser på stadsbussarna	10
§ 6	Val av ledamöter till Vård- och omsorgsnämndens kvalitetsprisjury.	11
§ 7	Anhörigstöd inom vård- och omsorg	12
§ 8	Utvärdering av projektet KIVO	15
§ 9	Anställning av vårdbiträden inom Vård- och omsorgsförvaltningen .	18
§ 10	Övriga frågor.....	20

§ 1

Val av ordförande och vice ordförande i Kommunala pensionärsrådet

Enligt Kommunala pensionärsrådets reglemente utser rådet inom sig ordförande och vice ordförande. Ordförande bör utses bland de kommunalt förtroendevalda och vice ordförande bland representanterna för pensionärsorganisationerna.

Under tidigare mandatperiod valdes ordförande för hela mandatperioden medan vice ordförande valdes för ett år i taget. På så vis kan uppdraget alternera bland de representerade organisationerna. Vice ordförande ansvarar för att annonsera i dagstidningarna under "Föreningsnytt" inför pensionärsrådets öppna beredningsmöten. Östersunds kommun står för annonskostnaden.

Kommunala pensionärsrådets beslut

1. Lise Hjemgaard Svensson utses till ordförande i Kommunala pensionärsrådet under mandatperioden 2019–2022.
2. Gertrud Nygren utses till vice ordförande och annonsansvarig i Kommunala pensionärsrådet under 2019.

Beslutet skickas till

- Administratör för förtroendemannaregistret vid Kommunledningsförvaltningen

§ 2

Val av ledamöter till Vård- och omsorgsnämndens matråd

Vård- och omsorgsnämnden har ett matråd med syfte att föra dialog kring matfrågor för medborgare som bor i ordinärt boende och särskilt boende. I matrådet ingår representanter från:

- Vård- och omsorgsnämnden
- Kommunala pensionärsrådet
- Tillgänglighetsrådet
- Köken som levererar mat till verksamheten
- Vård- och omsorgsförvaltningen

Matrådet träffas två gånger per år och det är Vård- och omsorgsförvaltningen som är kallar till mötena. Kommunala pensionärsrådet behöver utse tre ledamöter som ska sitta med i matrådet under mandatperioden 2019–2022.

Kommunala pensionärsrådets beslut

Kommunala pensionärsrådet utser Inger Könberg, Britt Wikman och Björn von Essen till ledamöter i Vård- och omsorgsnämndens matråd under mandatperioden 2019–2022.

Beslutet skickas till

- Administratör för förtroendemannaregistret vid Kommunledningsförvaltningen
- Berörd handläggare vid Vård- och omsorgsförvaltningen

§ 3

Nya insatser till äldre enligt befogenhetslagen

Vård- och omsorgsnämnden beslutade i juni 2018 att utöka antalet insatser som erbjuds medborgare enligt lagen om vissa kommunala befogenheter.

Beslutet innebär att kommuninvånare som fyllt 67 år får rätt till leverans av portionsmat utan någon behovsprövning. Det kommer att bli möjligt för personer att beställa portionsmat via Östersunds kommuns hemsida från den 11 mars 2019.

Kommuninvånare som fyllt 80 år får också rätt till följande tjänster utan behovsprövning:

- Servicetjänster i form av städ, klädtvätt/klädvård och inköp med max åtta timmar per månad.
- Ett förebyggande säkerhetsbesök (en gång per hushåll) med möjlighet till ett uppföljande besök. Säkerhetsbesök ska även erbjudas alla som är 67 år och äldre som har fått ett beslut om personlig omvårdnad enligt socialtjänstlagen.
- Besök upp till tre gånger av en digital guide som kan hjälpa till att komma igång med användbar teknik (exempelvis ”Skype”), visa relevant information på nätet, ladda ner användbara appar och berätta om annan teknik som kan ge stöd i vardagen. Digital guide ska i första hand utföras av pensionärsorganisationer. Mötesplatserna ska erbjuda utbildning i digital media för alla.

Vård- och omsorgsförvaltningen arbetar just nu med att ta fram detaljerna för införandet och hanteringen av de nya insatserna. Det utökade utbudet ska införas senast den 1 april 2019.

Bakgrunden till Vård- och omsorgsnämndens beslut

Genom den så kallade befogenhetslagen har kommuner rätt att utöka utbudet av servicetjänster för äldre kommuninvånare, utan att de behöver genomgå en behovsprövning. Redan idag har alla som är 67 år och äldre i Östersunds kommun rätt till fixartjänster. Det innebär exempelvis hjälp att sätta upp tavlor, byta glödlampor och hämta saker från vindsförråd eller källare.

Beslutet är en del av Vård- och omsorgsnämndens strategi för att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Tanken är att erbjuda tjänster som förebygger fallolyckor och andra skador och bidrar till ökad livskvalité. Det leder i sin tur till att människor håller sig friska längre.

Befogenhetslagen begränsar inte de skyldigheter kommunen har enligt socialtjänstlagen. Medborgare har alltid rätt att få sin ansökan prövad enligt socialtjänstlagen utifrån sitt individuella behov.

§ 4

Vård- och omsorgsnämndens uppföljning av kvaliteten i verksamheten

Kommunfullmäktige har tagit fram riktlinjer för hur kommunalt och privat driven verksamhet ska följas upp. Där står det att alla nämnder och förvaltningar ska ta fram en plan för hur uppföljningen ska gå till. Vård- och omsorgsnämnden fastställde en sådan plan i januari 2019.

Vård- och omsorgsnämndens uppföljningsansvar

Kommunen ska ha en likvärdig kvalitet i de tjänster som man tillhandahåller, oavsett om de utförs i egen regi eller om de utförs av en privat utförare. Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att säkerställa att utförare, oavsett driftsform, bedriver verksamheten enligt:

- De lagar, förordningar och föreskrifter som gäller, eller kan komma att gälla, för verksamheten
- De mål och riktlinjer som Kommunfullmäktige och Vård- och omsorgsnämnden fastställer för respektive verksamhet

Uppföljning görs i huvudsak av två skäl:

- För att säkerställa att uppdragen utförs i enlighet med uppdragsbeskrivningar, förfrågningsunderlag, kvalitetskrav och avtal
- För att förbättra kvaliteten i syfte att skapa nya och förbättrade tjänster

I avtalen med utförarna ska Vård- och omsorgsnämnden säkra att de:

- Biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten
- Lämnar nödvändiga statistikuppgifter till kommunen
- Rapporterar in nödvändiga uppgifter till kommunen, i nationella register eller till andra myndigheter

Olika typer av uppföljning

Vård- och omsorgsförvaltningen gör löpande uppföljningar genom ett så kallat tidigt varningssystem. Det består av ett dokument där förvaltningens uppdragsenhet samlar olika varningssignaler. Uppdragsenheten går igenom listan löpande och följer upp den mer noggrant varannan vecka.

Genom det tidiga varningssystemet kan uppdragsenheten exempelvis se om det har kommit in många klagomål och avvikelser på en specifik enhet.

Uppdragsenheten gör även fördjupade uppföljningar på specifika enheter. Alla verksamheter följs upp var tredje år. Då begär uppdragsenheten in underlag från en viss enhet, tittar på dokumentation och följsamhet till riktlinjer, intervjuar personal och chefer, med mera. Självklart frågar de även medborgarna vad de tycker om verksamheten genom en enkätundersökning.

Resultatet blir en bedömning med ett poängsystem där enheterna ska ha så låga poäng som möjligt. Externa utförare kan få sanktioner om de får för höga poäng. Vård- och omsorgsnämnden kan även säga upp avtalet med dem om verksamheten har en alldeles för låg kvalitet.

Andra typer av uppföljningar:

- Riktade uppföljningar – uppdragsenheten tittar på ett specifikt område i flera olika verksamheter.
- Uppföljning av individbeslut – handläggare vid myndighetsenheten följer upp biståndsbeslut för individer en gång per år.

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet som ska följas upp

Vård- och omsorgsnämnden är ansvarig för en väldigt stor verksamhet med många olika verksamheter och arbetsplatser, bland annat:

- 25 särskilda boenden där det bor cirka 615 medborgare
- 85 LSS-bostäder och SoL-bostäder där det bor cirka 500 medborgare
- 25 hemtjänstenheter som hjälper cirka 2 000 medborgare
- 10 serviceutförare som hjälper cirka 1 000 medborgare
- Daglig verksamhet för cirka 500 medborgare fördelat på 160 arbetsplatser
- Personlig assistans
- Boendestöd

Plan för uppföljning 2019

Vård- och omsorgsnämnden har fastställt en plan för uppföljning av verksamheten 2019. Där står det vilka enheter som ska följas upp under året. Det är Vård- och omsorgsförvaltningens Uppdragsenheten som utför kvalitetsgranskningarna. De har en plan för flera år framåt, men planen förändras hela tiden eftersom det är en föränderlig verksamhet.

§ 5

Utredning av pensionärspriser på stadsbussarna

Vid pensionärsrådets öppna beredningsmöte på Lövbergas mötesplats den 6 februari 2019 kom det frågor om pensionärspriser på stadsbussarna. Kommunfullmäktige har gett förvaltningen Samhällsbyggnad i uppgift att utreda frågan, men någon utredning har inte gjorts.

Magnus Andersson, ordförande i Miljö- och samhällsnämnden, berättar att Kommunfullmäktige beslutade år 2017 att det skulle göras en utredning om busskorten. Utredningen är inte gjord eftersom Samhällsbyggnad inte har hunnit med det, och politikerna har heller inte gett förvaltningen några pengar till det.

Träff med Nettbuss Stadsbussarna

Magnus Andersson träffade Länstrafiken och Nettbuss Stadsbussarna den 28 februari 2019 för att försöka få till en utredning trots allt. Det kan till exempel vara en bra start att titta på upplägget som Sundsvalls kommun har.

En synpunkt som Magnus framförde till Nettbuss Stadsbussarna var att de som har rullator måste kliva på fram i bussen för att betala, medan de som har barnvagnar kan kliva på bak utan att betala. Då händer det att den som kliver på fram med sin rullator inte får plats och därmed inte får åka med.

Nettbuss Stadsbussarna vill gärna få in synpunkter från pensionärsföreningarna om busshållplatserna är placerade på lämpliga platser, eller om någon behöver flyttas. På Lillänge köpcentrum är det exempelvis långt mellan hållplatsen och affärerna, och där skulle hållplatsen kanske behöva flyttas närmare.

§ 6

Val av ledamöter till Vård- och omsorgsnämndens kvalitetsprisjury

Vård- och omsorgsnämnden delar sedan 1997 årligen ut ett kvalitetspris till en verksamhet inom vård och omsorg. Syftet med kvalitetspriset är att stimulera till utveckling och förbättra kvalitén genom att synliggöra goda exempel inom nämndens ansvarsområde. Prissumman är 35 000 kronor och nomineringar kan göras till och med den 30 september.

Enligt riktlinjerna för kvalitetspriset ska de kvalitetsresultat som framkommer i Vård- och omsorgsförvaltningens löpande granskningar ligga till grund för en nominering till kvalitetspriset. Utöver det kan verksamheter, enskilda medarbetare och kommuninvånare nominera till kvalitetspriset.

Kommunala pensionärsrådet behöver fatta beslut om vilka ledamöter som ska utses att ingå i juryn åren 2019–2022. Juryn brukar träffas en gång per år, vanligtvis i slutet på oktober eller i början på november.

De som ingår i juryn är ledamöter från Vård- och omsorgsnämnden, tjänstemän från förvaltningen, en ledamot från Kommunala pensionärsrådet och en ledamot från Tillgänglighetsrådet.

Medborgare och medarbetare kan ansöka och nominera till priset via kommunens hemsida. Själva utdelningen sker i Rådhusets foajé i december, direkt efter att nämnden har bestämt vem som ska få priset. Media och alla nominerade som uppfyller kriterierna bjuds in till prisutdelningen.

Kommunala pensionärsrådets beslut

Kommunala pensionärsrådet utser Alvi Berglund till ordinarie ledamot, och Kalle Olsson till ersättare, i Vård- och omsorgsnämndens kvalitetsprisjury 2019–2022.

Beslutet skickas till

- Handläggare LSS vid Vård- och omsorgsförvaltningen

§ 7

Anhörigstöd inom vård- och omsorg

Det finns många som hjälper andra personer i deras vardag. Oftast är det en anhörig som hjälper en närstående inom familjen eller släkten. Men det kan också vara någon annan, exempelvis en vän eller granne.

Det är cirka 1,3 miljoner personer i Sverige som hjälper eller vårdar en närstående. Många av dem har även ett förvärvsarbete att sköta. Det är olika hur mycket resurser kommuner satsar på anhörigstöd, men Östersunds kommun satsar ganska mycket på det.

Cecilia Barchéus Bergman, anhörigkonsulent vid Vård- och omsorgsförvaltningen, berättar om vilket stöd anhöriga kan få.

Vem är anhörig?

En anhörig kan vara någon i familjen eller släkten, men också en vän eller en granne. Gemensamt är att de finns där och stödjer någon i vardagen, och att det påverkar den personens eget liv. Anhöriga är en stor och växande grupp.

Varför ska man ha anhörigstöd?

Anhörigstöd är en hälsofrämjande och förebyggande åtgärd för kommunen. Två tredjedelar av all vård och omsorg i hemmet ges av anhöriga. Det kan vara ett omfattande arbete som ofta sker i det tysta. Anhörigstöd handlar om att förbättra livskvaliteten för den anhörige och den närstående.

Svårt att nå ut med information om anhörigstöd

Cecilia Barchéus Bergman, anhörigkonsulent vid Vård- och omsorgsförvaltningen, jobbar med att sprida information om vilket anhörigstöd som finns. Hon jobbar också med att utveckla anhörigstödet, samverka med personalen inom förvaltningen och träffa anhöriga för att ge dem stöd.

Det är svårt att nå ut med information om anhörigstöd, men kommunens Kundcenter är väldigt bra på att informera om det när någon ringer dit och frågar vad de kan få hjälp med.

Cecilia kommer gärna ut till pensionärsföreningar och berättar mer om kommunens anhörigstöd.

Stöd man inte behöver ansöka om

Det finns en hel del stöd som man kan ta del av utan att behöva göra en ansökan. Det kallas för direkt stöd:

- Anhörigföreningen paraplyet – en intresseförening som stödjer anhöriga
- Anhörigrupper – anhöriga träffas och utbyter erfarenheter
- Anhörigvårdarkort – ett kort med person- och kontaktuppgifter som kan vara bra att ha om något skulle hända anhörigvårdaren
- Demensteam – ger råd och stöd till anhöriga och personer med demenssjukdom
- ”Drop In” – mötesplats för anhöriga och möjlighet att lämna sin närstående i några timmar
- Föreläsningar – samhällsinformation och föreläsningar som belyser anhörigas situation
- Mötesplatser för äldre och andra – det finns flera mötesplatser runt om i kommunen
- Enskilda stödsamtal – möjlighet för anhöriga att prata om sin situation

Stöd man kan ansöka om

Det finns också stöd som man kan ansöka om hos Vård- och omsorgsförvaltningens Myndighetsenhet. Det kallas för indirekt stöd:

- Avlösning i hemmet – personal från hemtjänsten kan tillfälligt ta hand om en närstående i hemmet
- Dagverksamhet för personer med demenssjukdom – på Södra Strand på Frösön bedrivs dagverksamhet för personer med demenssjukdom
- Växelvård – en närstående kan bo en eller några veckor varje månad på ett särskilt boende för att den anhörige ska få avlastning
- Korttidsvistelse – den närstående får bo på särskilt boende under en begränsad tid

Svårigheter i arbetet med anhörigstöd

- Det är svårt att nå ut till de som behöver stöd
- Det är bristande information om att det finns anhörigstöd
- Anhöriga är lojala till sin närstående (”man ska hjälpa varandra”), och söker därför inte hjälp
- Den närstående vill inte ha hjälp av någon utomstående
- Många ser sig inte som anhörig, utan som make/maka eller dotter/son
- Många vill klara sig själva och orkar inte söka hjälp för att förändra sin situation

Mer information om anhörigstöd

- Östersunds kommun: ostersund.se/anhorigstod
- Nationellt kompetenscentrum anhöriga: anhoriga.se
- Anhörigas riksförbund: anhorigasriksforbund.se

Kontaktuppgifter till Vård- och omsorgsförvaltningens anhörigkonsulent:

Cecilia Barchéus Bergman

cecilia.barcheus-bergman@ostersund.se

063-14 37 80

Postadress:

Vård- och omsorgsförvaltningen

831 82 Östersund

§ 8

Utvärdering av projektet KIVO

KIVO står för ”Kvalitetssäkrad Inkludering i Verksamhet och Organisation”. KIVO är både en metod och ett kompetensförsörjningsprojekt som drevs i Jämtlands och Västernorrlands län under 2017–2018. De kommuner som deltog i Jämtlands län var Östersund, Strömsund, Ragunda, Bräcke och Härjedalen. Alla sju kommuner i Västernorrland deltog.

Varför startades projektet?

KIVO utvecklades från början i Hudiksvalls kommun, eftersom det var brist på personal inom vård och omsorg. Samtidigt kom det många människor dit från andra länder. Flera av dem fick utbildning inom vården genom arbetsförmedlingen. Men de anställdes ändå inte när de var klara med utbildningen eftersom de inte kunde svenska språket tillräckligt bra. Då kom man på att dessa personer skulle få gå bredvid den ordinarie personalen och lära sig både språket och arbetet.

Det är alltså flera kommuner som har haft KIVO-projekt. Anledningen är att kommunerna står inför stora pensionsavgångar när det gäller undersköterskor, samtidigt som befolkningen blir äldre. Gruppen medborgare som är 85 år och äldre kommer att öka snabbt de kommande 10 åren. Det innebär att behovet av välfärd kommer att öka, framförallt inom äldreomsorgen.

I Jämtland beräknas rekryteringsbehovet vara 635 undersköterskor fram till år 2020.

Syfte och mål med projektet

Syftet med KIVO var att:

- Bidra till att klara kompetensförsörjningen inom vård och omsorg.
- Hjälpa arbetssökande att bli anställningsbara.
- Öka förmågan att rekrytera rätt personer till vård och omsorg.
- Använda de gemensamma samhällsliga resurserna på ett kostnadseffektivt sätt.

Projektet finansierades av Europeiska Socialfonden och målet var att få utrikesfödda att bli anställningsbara som undersköterskor. Förhoppningen var att få med cirka 200 deltagare (utrikesfödda kvinnor och män). Sedan var målet att 60 procent av dem skulle få arbete som undersköterska efter att de gjort klart sin utbildning.

I projektet har man försökt undanröja de hinder som finns för att utrikesfödda snabbt och framgångsrikt får en yrkesutbildning inom vård och omsorg och integreras på arbetsmarknaden.

Vad är KIVO-modellen?

KIVO innebär ett strukturerat arbete mellan arbetsgivaren, Arbetsförmedlingen och fackförbundet Kommunal för att få utrikesfödda att bli anställningsbara inom vård och omsorg.

KIVO-modellen består av flera olika steg som en person kan behöva gå igenom för att bli anställningsbar. Alla behöver inte gå igenom alla stegen, utan det varierar utifrån personens förutsättningar och bakgrund.

De olika stegen som finns i KIVO-modellen:

- ⇓ Arbetspraktik, yrkesorientering
- ⇓ Arbetspraktik, språkträning
- ⇓ Studieförberedande insatser
- ⇓ Vårdbiträdesutbildning eller undersköterskeutbildning
- ⇓ Anställning med en utvecklingsplan
- ⇓ Tillsvidareanställning

Resultatet av projektet

Framgångsfaktorerna för KIVO-projektet har varit:

- Matchningen – rätt person för jobbet.
- Att det finns utbildade inkluderingshandledare på arbetsplatserna som ser till att deltagarna trivs. Den som går bredvid en inkluderingshandledare lär sig både yrket och språket. Dessutom får den känna gemenskap och får en förståelse för livet i Sverige.
- Att det finns språkstöd för deltagarna i form av utbildade språkombud på arbetsplatserna.
- Att det finns kulturstöd på arbetsplatserna.
- Sömlös kedja – systematiskt samarbete kring deltagarna minimerar pauser/avbrott för dem.
- Uppföljning av hur det går för deltagarna.

För att uppnå effekter på individnivå krävs att utlandsfödda förbättrar sina språkkunskaper i svenska så att de kan kommunicera utan att säkerhetsbrister uppstår i verksamheten. På organisationsnivå behöver mottagandet av utlandsfödda män och kvinnor på arbetsplatserna förbättras.

Företaget ”Veta Advisor” har gjort en utvärdering av projektet som visar att KIVO-metoden kan bidra till att stärka arbetsplatserna när det gäller att arbeta med inkludering av grupper som står långt från arbetsmarknaden. Det är på arbetsplatsen som den här typen av lärande och inkludering bäst kan ske.

En sammanfattande bedömning från Veta Advisor visar att projektet har bidragit till en ökad samsyn, ett utvidgat samarbete och en bättre samordning mellan arbetsgivare, Arbetsförmedling, arbetsmarknadskontoren och de fackliga organisationerna. Arbetsgivarens samordnarroll är en avgörande

framgångsfaktor. Att det är **en** person som håller ihop olika moment i metoden, kommunikation och uppföljning av deltagarna är en framgångsfaktor.

Resultatet i siffror för Jämtland och Västernorrland:

- Totalt 236 deltagare (varav 61 i Östersund), varav 102 män och 134 kvinnor
- 104 personer har avslutat projektet, varav 51 män och 53 kvinnor
- 26 personer studerar till undersköterska eller vårdbiträde
- 106 personer har praktik eller studieförberedande aktivitet
- 358 undersköterskor har utbildats till inkluderingshandledare (målet var 50)
- 58 personer har fått arbete vid projektets slut (november 2018)
- 123 personer (52 %) av de deltagande kvinnorna och männen har bedömts ha tillräckliga språkkunskaper för att bli anställda (målet var 60 %)
- 92 av männen och 82 av kvinnorna som har deltagit upplever att inkluderingshandledarna har utgjort ett stöd som har ökat deras anställningsbarhet

Fortsatt arbete med KIVO-modellen

Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att fortsätta arbeta med den metod som formats under projektiden. Under projektets gång har strategier, metoder och utbildningskoncept implementeras i den ordinarie verksamheten.

De andra kommunerna som har varit med i projektet kommer också att fortsätta att arbeta med KIVO-metoden. De lokala arbetsgrupperna kommer att fortsätta träffas och de kommer även att använda metoden i arbetet med fler målgrupper.

Det fortsatta arbetet inom Vård- och omsorgsförvaltningen i Östersunds kommun leds av två samordnare. Sedan är det inkluderingshandledarna ute på respektive arbetsplats som fortsätter att handleda tänkbara nya medarbetare.

§ 9

Anställning av vårdbiträden inom Vård- och omsorgsförvaltningen

Vård och omsorgsnämndens verksamheter har ett stort rekryteringsbehov på grund av att stora grupper med anställda går i pension. Det finns även ett ökat behov av nämndens stöd och service till medborgarna. Samtidigt har det blivit allt svårare att rekrytera och attrahera arbetskraft till nämndens verksamhet.

I april 2017 kom Sveriges kommuner och landsting (SKL) och fackförbundet Kommunal överens om en avsiktsförklaring om kompetenshöjning inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvården. Anledningen är att det behöver rekryteras cirka 500 000 medarbetare till sektorn de närmaste 10 åren (på nationell nivå).

En viktig del i avsiktsförklaringen mellan SKL och Kommunal är att införa en kompetensstege där vårdbiträde är det första steget. De olika kompetensnivåerna är:

- Vårdbiträde
- Undersköterska
- Undersköterska med specialistutbildning

Vård- och omsorgsnämnden kommer att anställa vårdbiträden

I Östersunds kommun är problemen med kompetenshöjning och kompetensförsörjning lika stora som på nationell nivå. I oktober 2017 beslutade därför Vård- och omsorgsnämnden att man ska börja anställa vårdbiträden. Det är nödvändigt för att kunna möta medborgarnas behov av vård och omsorg även i framtiden.

Vård- och omsorgsförvaltningen har fått i uppdrag att utreda hur många procent av de anställda inom förvaltningens olika verksamhetsområden som kan vara vårdbiträden, utan att kvaliteten på vården och omsorgen blir sämre. En idé är att titta på hur Barn- och utbildningsnämnden har gjort när de har sett över kravet på att vara utbildad förskollärare kontra barnskötare.

Vård- och omsorgsnämnden kommer att diskutera anställningen av vårdbiträden på sitt möte i mars, och sedan fatta ett beslut i april.

Förvaltningen behöver se över kraven för både egen regi och externa utförare (de har samma krav idag). Kravet för att få en fast anställning idag att man ska vara utbildad undersköterska. Det kravet måste justeras eftersom det har börjat utbildas vårdbiträden som nämnden måste kunna anställa.

Utbildningsnivån inom vård och omsorg i Östersunds kommun är hög i jämförelse med andra kommuner i Sverige. Tanken är inte att Vård- och omsorgsförvaltningen ska anställa vårdbiträden istället för undersköterskor.

Tanken är att förvaltningen ska kunna anställa vårdbiträden istället för utbildade personer.

Utbildningsnivå för vårdbiträden

Vård- och omsorgscollege (VO-College) är en regional och lokal samverkansform mellan arbetsliv och utbildningsanordnare inom vård- och omsorgsområdet. VO-College har funnits sedan 2008 och det övergripande syftet med samverkan är att trygga framtida personal- och kompetensförsörjning.

Styrelsen för VO-College godkände den 11 maj 2017 ett förslag på utbildningsnivå och innehåll för vårdbiträden:

- Hälsopedagogik, 100 poäng
- Medicin 1, 150 poäng
- Etik och människans livsvillkor, 100 poäng
- Psykiatri 1, 100 poäng
- Psykologi 1, 50 poäng
- Specialpedagogik 1, 100 poäng
- Vård- och omsorgsarbete, 200 poäng

Totalt behövs det alltså 800 poäng i gymnasiekurser från Vård- och omsorgsprogrammet för att bli vårdbiträde. För att bli undersköterska krävs det dubbelt så mycket, alltså 1 600 poäng.

§ 10

Övriga frågor

Busstorget

En av rådets ledamöter undrar hur det kommer att bli med busstorget som ska byggas om. Vilken tillgänglighet det kommer att bli för de som åker till staden med buss för att handla? Pensionärsrådets sekreterare bjuder in någon som jobbar med detta till nästa möte.

Sommarbemanningen

En av rådets ledamöter undrar hur det går för Vård- och omsorgsförvaltningen att rekrytera sommarvikarier. Biträdande förvaltningschefen svarar att det har varit svårt att rekrytera personal de senaste åren. Men 2018 gick det riktigt bra att hitta sommarvikarier till de flesta enheterna. I år ser det ut att bli tufft igen.

Boenderåd på särskilda boenden

SPF och PRO har tillsammans jobbat med att utse en representant från en pensionärsförening till varje boenderåd. PRO:s representanter har täckt upp 20 särskilda boenden. De jobbar med att utse representanter till de 4 boenden som återstår, helst från fler föreningar än PRO.

PRO planerar att anordna en utbildning för föreningsrepresentanterna som har blivit utsedda att vara med på boenderåden. Ledning för Sektor Säbo (särskilt boende) inom Vård- och omsorgsförvaltningen är gärna med och håller i en sådan utbildning.